جاڭا ارىق قىستاعى:

التىن اتەش شاقىرىپ، جۇرتتى ەڭبەك ەتۇگە جەبەدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

باستاما: تاۋىق بالاپانىن اكەلدى

134 وتباسى، 573 ادام بار جاڭا ارىق قىستاعىندا 2018 ـ جىلدان بۇرىن 80 كەدەي وتباسى، 359 كەدەي بار بولاتىن. 2018 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ باسىندا وسى قىستاقتا بارعان حى جيانشىڭعا بۇل قيىن ءتۇيىن ەرەكشە اۋىر قىسمدى سەزىندىردى: جان باسىندىق ەڭىستىك جەر از، جەر ەڭگۇدەن تۇسەتىن كىرىس ماردىمسىز؛ تولىسقان كاسىپتەر تاپشى، جەمىس ورمانىن ەڭگۇدەن تۇسەتىن پايدا كوڭىل كونشىتپەيدى؛ سىرتقا شىعىپ ەڭبەك ىستەۋشىلەردىڭ سانى از، كەدەي وتباسىلارىندا كىرىستى ارتتىرۋ جولدارى تاپشى... ءبارى دە كۇردەلى ماسەلەلەر.

شعار جول قايدا؟ داۋۋ ءۇشىن كاسىپ سالاسىنا سۇيەنۋ كەرەك. حى جيانشىڭ مەن قىستاق كادرلارى ىشكەرىلەي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ ارقىلى مىنانى بايقادى: يارىكەن جۇرتشىلىعى قاقتالعان تاۋىق ەتىن جەگەندى جاقسى كورەدى، اۋدان قالاشعىندا ءبىر قاقتالعان تاۋىق ەتى دۇكەنى كەزىندە ءبىر كۇندە 1000 قاقتالعان تاۋىق ساتقان، بازاردىڭ سويىس تاۋىقتا دەگەن سۇرانىسى كۇشتى؛ قىستاقتاعى جەرگىلىكتى تۇرعىندار بارلىعىندا تاۋىق باعۋ ءداستۇرى بار، تاۋىق باعۋ جاعىندا بەلگىلى تاجىريبەگە يە؛ تاۋىق باعۋ كوپ شارتتى قاجەت ەتپەيدى، ورىنعا قويىلاتىن تالاپ تا جوعارى ەمەس، ونىڭ ۇستىنە ەڭبەك كۇشەمەلىلگى تومەن؛ تاۋىق باعۋدىڭ پايدا پەرىودى قىسقا، بىرنەشە ايدا ونىمدىلىگىن كورۋگە بولادى.

تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ بارىسىنداعى ءوزى دە يدەيانى بىرلىككە كەلتىرۋ بارىسى، قىستاق كادرلارى بىرتىندەپ تاۋىق باعمىشىلىعى كاسىبىن دامىتۋ، ءىستى كەڭىستىرمەۋ جوننده ورتاق تانىمعا كەلدى.

وراي پىسىپ ـ جەتىلدى، قىستاق كادرلارى تاۋىق باعاتىن ءىرى باعمىشى شياڭ گۇيلينەن پىكىر الدى. شياڭ گۇيلين: "اۋىلداستارعا كومەكتەسىپ بىرگە بايۋدى ءاۋ باستا ـ اق ويلاعامىن!" دەپ تابانداپ قوسىلا كەتىپ، باعمىشىلىقتى باسقارۋشى بولىپ، قىستاق تۇرعىندارىن تاۋىق باعۋ نىسانىن دامىتۋعا باستاۋعا پەيىل ەكەنىن ايتتى.

بارلىعى داين بولدى، ەندى تەك وراي عانا كەم، جۇمىس باستاۋ قارجىسىن قايدان الۋ كەرەك؟ قىستاق كولەكتيۋىندە قارجى تاپشى، "اقشا جوق دەپ ءىستى تاستاپ قويۋعا بولمايدى". 2018 ـ جىلى 3 ـ ايدا حى جيانشىڭ ءوز جانىنان 30 مىڭ يۋان شعارىپ، قىستاق تۇرعىندارىن جۇمىلدىرىپ بوس تۇرعان 500 شارشى مەترلىك قوي قورانى تاۋىق قوراعا وزگەرتىپ، العاش 5400 سويىس تاۋىقتى باعادى.

تاۋىق بالاپاندارىن قورادا باعۋ العاشقى باستاما عانا، وعان ەرەكشە دەن قويىپ قاراماسا بولمايدى. وڭتۇستىك شينجياڭ وڭىرىندە كوكتەمدە قۇمدى بوران كوپ سوعادى، بوران سوقسا بولدى، حى جيانشىڭنىڭ باسى قاتادى، "بۇل بورانعا ادامنىڭ ءوزى شىدامايدى، تاۋىق قالاي شىدايسىن؟" كۇن رايى ازىراق بۇزىلا قالسا بولدى، ول كادرلاردى باستاپ دەرەۋ تاۋىق قوراعا بارىپ، قورانىڭ تۇبەسىندەگى بوران اشىپ كەتكەن سۇلياۋ شاتىردى قىمتاپ بەكەمدەيدى. قۇمدى بوران باسىلادى، بالاپاندار بوراننان امان قالادى، ال كادرلاردىڭ ءوستى ـ باسىن شاڭ ـ توزاڭ باسادى.

قينىشىلىقتى شەشتى: قىستاق تۇرعندارى جارنا قوستى

تاۋىق بالاپانداري ۇلكەيدى، كوڭىل الىپ ۇشقان حى جيانشىڭنىڭ قۇانىشى ۇزاققا بارمادى.

كادرلار كەدەي شارۋا نيازبۇ توختىعا: "جارنا قوسساڭ، تاۋىق ساتىلعان سوڭ، كەم دەگەندە، ءبىر ەسە كوپ پايدا ءبولىسىن الاسىڭ"، ـ دەپ يدەيالىق قىزمەت ىستەدى.

نيازبۇ: "سەنبەيمىن، مەن دە تاۋىق ءوسىرىپ كورگەم، ساتىلماسا قوسقان جارناڭ قايتپاي زيانعا ۇشىراسىڭ"، ـ دەپ باس تارتتى. تاقىر جەرگە وتىرىپ قالۋدان قورىققان قىستاق تۇرعندارى كادرلار جانىن سالىپ قانشا ءناسيحات ايتسا دا تىڭدامادى.

"بۇعان زورلاۋعا بولمايدى". قىستاق كادرلارى ارى ويلانىپ، بەرى ويلانىپ، وي جەلىسىن وزگەرتتى.

ولار اۋدان قالاشعىنا بارىپ بىرنەشە قاقتالعان تاۋىق ەتى دۇكەنىنىڭ قوجايىندارىنا قىستاقتىڭ سويىس تاۋىعىن تانىستىردى: "قىستاقتا تاۋىق باعۋدىڭ وزىندىك قۇنى تومەن، باعاسى سەندەردىڭ سىرتتان ساتىپ اكەلگەن تاۋىقتاردىكىنە قاراعاندا ارزان، بىزبەن ساتىپ الۋ توقتامىن جاساسپايسىڭدار ما". قىستاق كادرلارىنىڭ ادال نيەتىنەن اسەرلەنگەن قاقتالعان تاۋىق ەتى دۇكەنى قوجايىندارى الداعى ۋاقىتتا اناعۇرلىم ساپالى دا ارزان زاتقا يە بولۋ ءۇشىن، بىرتىندەپ قىستاققا بارىپ قىستاق تۇرعندارىنا داۋۋ بولاشاعىن ايتتى ءارى سول جەردەگى وزىندە سويىس تاۋىق ساتىپ الۋدىڭ 3 جىلدىق توقتامىن جاسايتىندىقتارىن ءبىلدىردى.

نيازبۇ: "مەن قاتىناسايىن، ايتەۋىر بىرنەشە ايدا بەلگىلى بولادى ەكەن"، ـ دەدى ءجىبىپ. ودان باسقا 30 نەشە وتباسى ىرىقتى تۇردە جارنا قوستى.

بىرنەشە ايدان كەيىن العاش باعىلعان سويىس تاۋىقتار تۇگەلىمەن ساتىلىپ، جارنا قوسقان قىستاق تۇرعندارى قوسقان اقشالارىن قايتارىپ الىپ قالماستان، پايدادان ءبىرتالاي بولىسكە دە يە بولدى. "1000 يۋان بىرنەشە ايدا عانا 2600 يۋانعا اينالدى، ەندى الاڭسىز بولاتىن بولدىم"، ـ دەيدى نيازبۇ قۇانا.

وسىدان كەيىن، "ىعتى كەلسە ءىس ساتىنە باسار" دەمەكشى، قىستاقتاعى تاۋىق باعمىشىلىعى كولەمى جەدەل كەڭەيدى. 2018 ـ جىلى 6 ـ ايدا قىستاق شارۋالار كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۋىن قۇرۋعا دايىندالىپ، قىستاق تۇرعندارىنا سول جەردە جۇمىستاناتىن وراي ۇسىنىپ، كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ارقىلى جۇمىستانۋدى جەبەپ، كەدەيلىكتەن ارىلۋعا دەم بەردى. قازىر كووپەراتيۋ 262 قىستاق تۇرعىنىن جۇمىستاندىرىپ وتىر.

داۋۋ: سەرىكتەستىك تاسىلىمەن جۇمىس جۇرگىزۋ

2019 ـ جىلى جاڭا ارىق قىستاعىنىڭ قوراداعى تاۋىق سانى ءبىر ميللىيون 200 مىڭعا، ساتىلىم سوماسى 45 ميللىيون يۋانعا جەتكەن كاسىپ سالاسىنا دامىپ، تۇتاس قىستاقتى كەدەيلىك تىزىمىنەن شىعۋعا جەتەكتەدى.

كولەمىنىڭ كەڭەيۋىنە مەڭزەس، بۇرىنعى باعمىشىلىق، ساتۋ ۇلگىسى كاسىپ سالالاندىرىپ دامىتۋدىڭ قاجەتىنە ۇيلەسپەي قالدى. "تاۋىق باعمىشىلىعى كاسىبىن قايتكەندە توقتاۋسىز اقاۋسىز دامىتۋعا بولاتىندىعى جايلى قىستاق ەكى كوميتەتى ويلانۋىمەن بولدى. بۇل ءۇشىن كاسىپتەرىن ەڭگىزىپ، كەمەلدى كاسىپ سالاسى تىزبەگىن قالىپتاستىرۋ قاجەت. وسىلاي بولعاندا، قىستاق تۇرعندارى تاۋىق باعۋ ارقىلى كىرىستەرىن ۇزاق ۋاقىت تۇراقتى ارتتىرا الادى"، ـ دەيدى حى جيانشىڭ.

ءبىر سەرىكتەستىك نازارعا ءىلىندى.

2018 ـ جىلى جاڭا ارىق قىستاعى جانە ماڭايىندا- عى اۋىل ـ قالاشقىنداعى تاۋىق باعمىشىلىعىنىڭ كولەمى ۇلعايعان سوڭ، ءبىر مەزەت جەم ساتىپ الۋعا قارجى تاپشى بولادى. قىستاق كادرلارى اينالىپ ءجۇرىپ شينجياڭ شىنىندەگى ءبىر اۋىل شارۋاشىلىعى سەرىكتەستىگىمەن بايلانىس ورناتادى، بۇل سەرىكتەستىك جومارتتىقپەن قارىز بەرىپ، قىستاقتىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىنە قولداۋ كورسەتەدى.

بىلتىر حى جيانشىڭ وسى سەرىكتەستىكپەن قايتالاي بايلانىس جاساپ، سەرىكتەستىك تاسىلىمەن تاۋىق باعۋ وين ايتادى. اتالعان سەرىكتەستىكتىڭ دە سول جەردە باعمىشىلىق كاسىبىن دامىتۋ جوسپارى بار ەكەن. ەكى جاق بىردەن كەلىسىپ، يارىكەن جۇڭفۇ اۋىل شارۋاشىلىعى عىلىم ـ تەحنيكاسى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىن قۇرادى. سەرىكتەستىكتىڭ جاۋاپتىسى ۋاڭ حۇنيان بىلاي دەيدى: "سەرىكتەستىك قۇرىلعان سوڭ، باعمىشىلىق، ساتۋ سياقتى بۇنداردا سەرىكتەستىك تاسىلىمەن جۇمىس جۇرگىزىپ، بەلسەنە بازار اشتىق، قازىر سويىس تاۋىق وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭدا ساتىلدى. سەرىكتەستىگىمىز ىشكەرىلەگەن تۇردە كاسىپ سالاسى تىزبەگىن ۇزارتىپ، جەرگىلىكتى ورىندا سويىسحانا جانە ورگانيكالىق تەڭايتقىش زاۋودىن قۇرىپ، باعمىشىلىق، سويىس، ساتۋ، ورگانيكالىق تەڭايتقىش مانەرلەۋ ءبىر تۇلعالانعان كاسىپ سالاسى تىزبەگىن قالىپتاستىرىپ، تاۋىق باعمىشىلىعىنىڭ قوسىمشا قۇنىن جوعارىلاتتى".

بىيل اتالعان سەرىكتەستىك باعمىشىلىق كولەمىن ۇلعايتىپ، قوراداعى تاۋىق سانىن 2 ميللىيونعا جەتكىزىپ، سول ماڭداعى 300دەن استام قىستاق تۇرعىنىن جۇمىستانۋعا جەتەكتەمەك، سونىمەن بىرگە جوعارى ءونىمدى جەم ـ ءشوپ ەگۋ، ورگانيكالىق تەڭايتقىشتىڭ ساپاسىن ءوسىرىپ، ونىمدىلگىن كوتەرۋ سياقتى نىساندار ارقىلى اناعۇرلىم كوپ قىستاق تۇرعندارىن كىرىسىن ارتتىرىپ، اۋقاتتانۋعا باستاماق.

مىندەت اتقارعان ءبىر جىلدا

ۋاكىل جاڭ شين:

كاسىپورىنشىنىڭ قوعامدىق جاۋاپكەرشىلىگى مەن بورىشىن ورىندادى

ۋاكىل، مۇشەلەر كەلبەتى

□ **گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ءتىلشىسى شى شين**

"ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە باتىل قول جەتكىزۋ ءارى ىندەتتىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داۋىعا جاساعان ىقپالىن ەڭ تومەن شەككە ءتۇسىرۋ كەرەك، بۇل بۇكىل پارتيا، بۇكىل ەل حالقىنىڭ الدىندا تۇرعان كەلەلى مىندەت. مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى رەتىندە، ەرلىكپەن الدا ءجۇرىپ، بورىش ارقالاۋىم كەرەك"، ـ دەدى 5 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى رايونىمىزداعى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى، ەرەكشە ترانسفورماتور شەكتى جارنا سەرىكتەستىگى پارتكومىنىڭ شۇجيى، القا باستىعى جاڭ شين.

جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۋ ىندەتى تۇىلعاننان بەرى، جاڭ شين ەرەكشە ترانسفورماتور شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ شەكارا ءىشى ـ سىرتىنداعى 20 مىڭنان استام قىزمەتكەرىن باستاپ تەز قيمىلداپ، شەكارا ءىشى ـ سىرتىنداعى ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىن قاتاڭ، ناقتى، ەڭجەي ـ تەڭجەيلى يگەردى. سونىمەن قاتار 2000عا جۋىق پارتيا مۇشەسىنەن ۇيىمداسقان "ىندەتكە" قارسى شايقاس اۋانگارد قوسىنىن قۇرىپ، ءار جاقتىڭ كۇشىن بىرىكتىرىپ، ءار جاقتاعى بايلىقتى توپتاپ، ءتۇرلى ءادىس ـ امالدارمەن بۇكىل ەلدەن، ءتىپتى، دۇنيە ءجۇزىنىڭ جەر ـ جەرىنەن ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ زاتتىق ماتەريالدارىن شۇعىل جونەلتىپ، وتاندىعا كومەكتەسىپ، ۋحانعا كومەكتەسىپ، باۋىرلاستاردى قورعاپ، "ىندەتكە" قارسى شايقاس جۇرگىزۋدىڭ مىندەت وتەۋ جاۋاپىناماسىن تاپسىردى.

"ءبىرىنشى شەپتە ەرلىكپەن شايقاس جاساپ جاتقان ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ ءبىز جىلۋعا اتاعان مەديتسينالىق قورعانۋ بۇيىمدارىن پايدالانعانىن بىلگەندە، مەن جانە ەرەكشە ترانسفورماتور شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ ءاربىر قىزمەتكەرى ەرەكشە تەبىرەندىك، بۇرىنعى وتكەرگەن جاپا ـ ماشاقاتتىڭ بارلىعى ءدال سول ساتتە باقتىقا اينالدى. حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلى رەتىندە، ءبىز ءوزدەمىزدىڭ اۋەلگى ماقساتىمىز بەن بورىشىمىزدى ماڭگى ۇمىتپايمىز، وسى جولعى ءتۇتىنسىز سوعىستا ءبىز جۇدىرىقتاي جۇمىلىپ، بىرگە قۇلشىنساق بولعانى، ىندەتتى، ءسوز جوق، جەڭە الامىز!"، ـ دەدى جاڭ شين.

مەملەكەتتىك ەكى ءماجلىس تاياۋدا اشىلادى، وتكەن ءبىر جىلداعى مىندەت وتەۋ ساتتەرىنە نازار اۋدارار بولساڭ، جاڭ شيننىڭ تابىسى مول ەكەن. مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ كاسىپورىنداردىڭ سالىقتى ازايتىپ، اقىنى تومەندەتۋ جونىندەگى ارناۋلى اڭگىمە ماجلىسىنە قاتىناستى ءارى ۋىسىنستار قويدى؛ مەملەكەتتىك ساۋدا ـ ونەركاسىپشىلەر بىرلەستىگى ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنە قاتىناسىپ ۇيەتىنامدا، لاوستا، كامبودجادا ساپاردا، تەكسەرۋدە بولدى؛ شعىس، باتىس بولىكتەگى كاسىپورىنشىلاردىڭ اڭگىمە ماجلىسىنە قاتىناستى ءارى شعىس، باتىس بولىكتەردىڭ سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ داۋۋ مەحانيزمىن ىلگەرىلەتۋ، وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستا كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بوينىنشا قارجى قوسۋ قورىن اشۋ، باتىس بولىكتە ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويستىرۋدى جەبەۋ جونىندە قاتىستى ۇسىنىس ـ پىكىرلەردى العا قويدى؛ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ شەشۋشى شايقاسىنىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە قول جەتكىزۋ ءۇشىن 10 ميللىيون يۋاننىڭ ۇستىندە قارجى سالىپ، حوتان قالاسى يۇرۇڭقاش قالاشعىنىڭ التىلا قىستاعىنا، قىرقاربى قىستاعىنا "كورىكتەندىرۋ" ۇلگىسىن اشىپ، ءار وتباسىنىڭ تۇسەكتىڭ، تاماق ۇستەلىنىڭ بولۋىنا، ۇيرەنۋ ورنىنىڭ بولۋىنا، كيىم ىشكابىنىڭ بولۋىنا، جۇىناتىن ىستىق سۋ بولۋىنا مۇمكىندىك جاسادى، حوتان كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ قورىن قۇرىپ، جەرگىلىكتى ورىندىعى كاسىپورىندارعا سۇيەنە وتىرىپ، شارۋالاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىنا دەم بەردى...

بىلتىر جاڭ شين ماجلىسكە «شينجياڭنىڭ ءوز كاسىپورىندارىنىڭ "ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول" قۇرىلىسىنا ىشكەرىلەي ات سالىسۋىن قولداۋعا قاتىستى ساياساتتى بەلگىلەۋ جونىندەگى ۇسىنىس»، «"شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋدىڭ" ءۇشىنشى، ءتورتىنشى جولىن قۇرۋ جونىندەگى ۇسىنىس»، «"ءۇرىمجى ـ سانجى ـ شحىزى مەملەكەتتىك دەربەس جاڭالىق اشۋدان ۇلگى كورسەتۋ رايونى" قۇرىلىسىن اتقارۋ ءادىسى مەن ساياساتىن كەپىلدىگىن جەدەل بەلگىلەۋ جونىندەگى ۇسىنىس»، «شينجياڭنىڭ "1000 كاسىپورىن 1000 قىستاققا كومەكتەسۋ" بوينىنشا كەدەيلەردى دالمە ـ ءدال سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىن اناعۇرلىم تەرەڭدەتۋ جونىندەگى ۇسىنىس» سياقتى 8 ۇسىنىستى تاپسىردى.

بىيل جاڭ شين سالقىنى ازايتىپ، اقىنى تومەندەتۋگە، جاساۋ كاسىپورىندارىنىڭ شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن جاقسارتۋ، "شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋ" بوينىنشا ەلەكتر شىعاراتىن كاسىپورىندارداڭ داۋىن قولداۋ سياقتى جاقتاردا تاعى دا ۇسىنىستار دايىندادى.

"ۇستىمدە اۋىر جاۋاپكەرشىلىك بار، حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگى مەن بورىشىن، ءسوز جوق، اناعۇرلىم جاقسى وتەپ، ءار دارەجەلى حالىق قۇرىلتايى، ۇكىمەت، ساۋدا ـ ونەركاسىپشىلەر بىرلەستىگى سياقتىلار ۇيىمداستىرعان قىمىلعا بەلسەنە ات سالىسىپ، نەگىزگى ساتىمەن تىعىز بايلانىستا بولىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ داۋىنا نازار اۋدارىپ، بۇقارانىڭ مۇڭ ـ مۇقتاجىن ويلاۋىم كەرەك"، ـ دەدى جاڭ شين.

جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى جەبەدى

ۇسىنىس جوبالارعا، كەڭەس جوبالارعا شولۋ

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ءتىلشىسى **چىن چياڭۋي** 5 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. "بىلتىرعى ۇسىنىس جوبا جونىندە قاتىستى تاراۋلاردان تەز ارادا جاۋاپ الدىم. مەن بۇعان ءبىرشاما رازىمىن، قاتىستى شارالاردىڭ جەدەل تىياناقتانىپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا ەلەكترىن بازارلاندىرىپ ساۋدالاۋدى اشىق ۇستاۋ دارەجەسىن اناعۇرلىم جوعارىلاتىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى جەبەۋدىڭ ءۇمىت ەتەمىن"، ـ دەدى 5 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى مەملەكەتتىك سايابىي كەڭەستىڭ شينجياڭدا تۇراتىن مۇشەسى، شينجياڭ جينفىڭ عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ القا باستىعى ۋ گاڭ.

مەملەكەتتىك سايابىي كەڭەس 13 ـ كەزەكتى كوميتەتىنىڭ 2 ـ ماجلىسىندە مۇشە ۋ گاڭ «ەلەكترىدى بازارلاندىرىپ ساۋدالاۋدى بىلگەرىلەتىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى جەبەۋ جونىندە ۇسىنىس جوبا» العا قويىپ، ۇلەستىرۋ ءتۇزىمىنىڭ ەڭجەي ـ تەڭجەيلى ەرەجەسىن شعارىپ، جاسىل ەلەكتردى الدىمەن ساۋدالاۋ تۇىرىن ورناتىپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانى الدىمەن ساۋدالاۋدى ارتتىرىپ، ولكە، اۋتونوميالى رايون اراسىندا- عى شەكتەۋدى تالقاندىپ، قابىلداۋ ارناسىن كەڭەيتىپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانى ولكە، اۋتونوميالى رايون اتتاپ ساۋدالاۋ سالىستىرماسىن جوعارىلاتىپ، جاسىل كۇالىك بوينىنشا ساتىپ الۋ ۇگىتىن كۇشەيتىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدىڭ ۇزدىكسىز اقاۋسىز داۋىن ونان ارى جەبەۋدى ۇسىنىس ەتكەن.

ۋ گاڭ مىنالاردى ءبىلدىردى: قازىر قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانى ساۋدالاۋ ارناسى جەتكىلىكتى ەمەس، ولكە، اۋتونوميالى رايون اتتاپ ساۋدالاۋدا شەكتەۋ ساقتالۋدا، تازا ەنەرگيانى رايون اتتاپ قابىلداۋ سالىستىرماسى تومەندەۋ، وسى فاكتورلاردىڭ بارلىعى جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى دامىتۋعا توسالعى بولىپ وتىر. وسى سەبەپتى، جاسىل ەلەكتردى ساۋدالاۋعا قىزمەت وتەۋ تۇىرىن ورناتىپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا ەلەكترىن بازارلاندىرىپ ساۋدالاۋ ءتۇرىن كوبەيتىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋ دەڭگەيى جونىندەگى باعالاۋ جانە بەلگى جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى ىلگەرىلەتۋدە ينفورماتسيالاندىرۋ ورناتۋ يگىلىكتەنۋ، ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۋ سياقتىلاردى كۇشەيتىپ، جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋدى ءونىمدى جەبەۋگە بولادى، بۇل ەكولوگيالىق ورىكەنيەت قۇرىلىسىنا ءتيىمدى.

مۇشە ۋ گاڭنىڭ ۇسىنىس جوباسىن قابىلداعانىن كەيىن، مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى 2019 ـ جىلى 8 ـ ايدا جاۋاپ قايتارىپ، بۇل ۇسىنىستى القادى. مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى مىنالاردى ءبىلدىردى: تاياۋ جىلدارداڭ بەرى، ەلىمىز قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانى اشۋ، پايدالانۋ جاعىندا بەلسەندى ونىمدىلىكتەرگە قول جەتكىزدى، دەسەدە قازىر ءىشىنارا وڭىرلەر، شىنىمەن، ءتۇرلى ساياسىتارعا ءدوپ كەلۋدە، ونان ارى اقىلداسىپ، باعىتتامالى شەشۋ شاراسىن قولدانۋدى قاجەت ەتەدى.

سوڭعى جىلدارى مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا ەلەكترىن ۇلەستىرۋ ءتۇزىمى ساياساتى، بازارلاندىرۋ ءتاسىلى ارقىلى قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانى ولكە، اۋتونوميالى رايون اتتاپ قابىلداۋدى جەبەۋدى قولداۋ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيانىڭ ناقتى ۋاقىتتى ەلەكتر ساۋدا بازارىن اشۋ ۇستاۋ، جاسىل كۇالىك بوينىنشا ساتىپ الۋدى كۇشەيتۋ سياقتى شارالاردى العا قويدى.

كەلەسى قادامدا مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا ەلەكترىن ۇلەستىرۋ ءتۇزىمى ساياساتىنىڭ سايكەستى اتقارۋ ءادىسى مەن ەڭجەي ـ تەڭجەيلى ەرەجەسىن ونان ارى كەمەلدەندىرىپ، جەرگىلىكتى ۇكىمەت پەن ءتۇرلى بازار تۇلعالارىنىڭ جاۋاپكەرشىلىكتى تىياناقتاندىرۋىن ىلگەرىلەتىپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا بايلىعىن بۇكىل ەل كولەمىندە ساپالاندىرىپ ورنالاستىرۋدى جەبەيدى؛ ەلەكتر بازارى قۇرىلىسى قادامىن تەزدەتىپ، تازا ەنەرگيانى قابىلداۋدى جەبەۋ ساۋدا مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، ولكە، اۋتونوميالى رايون اتتاپ ەلەكتر تاراتۋ ۇقعىن ساۋدالاۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى تازا ەنەرگيانى قابىلداۋ سەرپىنىن ارتتىرادى؛ ەلەكتر ناق زات ساۋداسى سىناق ءتۇيىنى قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتەدى؛ تۇتاس قوعامدى جاسىل ەلەكتر تۇتىنۋعا بەلسەنە جەتەكشىلىك ەتىپ جانە جەبەپ، قايتا تۇىندايتىن ەنەرگيا كاسىپ سالاسىنىڭ ۇزدىكسىز اقاۋسىز داۋىن جۇزەگە اسىرادى.